

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Załącznik nr 1. Analiza dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym			
1.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Europejski Zielony Ład, Bruksela, dnia 11.12.2019 r. COM(2019) 640 final	<p>Wyznaczonym celem Strategii jest przeobrażenie UE „w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych”.</p> <p>Strategia obejmuje inicjatywy dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ambitnych celów klimatycznych UE na lata 2030 i 2050 (uzyskanie neutralności klimatycznej); – czystej, przystępnej cenowo energii (zmniejszenie emisyjności systemu energetycznego jest ważne w osiąganiu celów klimatycznych); – przeobrażania sektora przemysłu w kierunku czystej gospodarki o obiegu zamkniętym; – wykonywania prac budowlanych i remontowych w sposób umożliwiający oszczędzanie energii i zasobów (egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków); – osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska; – zachowania i ochrona i różnorodności biologicznej; – systemu żywnościowego opartego na zdrowych, sprawiedliwych i przyjaznych środowisku wartościach; – zrównoważonej i inteligentnej mobilności (należy m.in. zmniejszyć emisję powstającą ze środków transportu). 	W projekcie Programu przewiduje się wsparcie projektów w ramach Priorytetu IV, w ramach celu szczegółowego 2(i) dotyczącego: efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Dodatkowo w ramach Priorytetu III, w ramach celu szczegółowego 2(vii) zakłada się wsparcie projektów przyczyniających się do wzmacniania ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej. Ponadto przewidziano działania z zakresu: wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Priorytet V). Przyjęty kierunek interwencji projektu Programu (Priorytet III, IV, V) jest spójny z założeniami zawartymi w Strategii Zielony Ład.
2.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady,	Dokument Czysta planeta dla wszystkich określa kierunki działań do roku 2050 roku, dotyczące kilku obszarów strategicznych. Wskazany cel polegający na zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do roku	W projekcie Programu zakłada się interwencję w ramach Priorytetu IV, w obszarach dotyczących efektywności energetycznej oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	Europejskiego Komitetu EkonomicznoSpołecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki, dnia 28.11.2018 r., COM(2018) 773 final	<p>2050 powinien zostać osiągnięty, w wyniku realizacji działań obejmujących m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawę efektywności energetycznej; – zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w celu dekarbonizacji; – rozwój transportu niskoemisyjnego; – osiągnięcie konkurencyjnego przemysłu oraz gospodarki o obiegu zamkniętym; – rozwój infrastruktury/połączeń międzysystemowych; – rozwój biogospodarki; – wychwytywanie oraz składowanie dwutlenku węgla, w tym jego wykorzystanie. 	<p>Planuje się wsparcie działań w zakresie (cel: 2(i), 2(ii)): podnoszenia efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, kompleksowej termomodernizacji budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE, zastosowania technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, zastosowania technologii efektywnych energetycznie w procesach wytwórczych w przedsiębiorstwach; kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, promowania odnawialnych źródeł energii. Planuje się również wsparcie działań (Priorytet V, cel: 2(viii)), z zakresu zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej poprzez m.in.: zakup oraz modernizację niskoemisyjnego zeroemisyjnego taboru trolejbusowego i autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru; budowę, rozbudowę i przebudowę infrastruktury transportu publicznego; inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększające ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych; inwestycje (budowa, rozbudowa i przebudowa) obejmujące systemy ITS wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność. Planuje się również wsparcie działań w zakresie (Priorytet III, cel: 2(vi)) transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Przyjęty w projekcie Programu kierunek interwencji wpisuje się w kierunki działań i obszary definiowane w dokumencie Czysta planeta dla wszystkich.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
3.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu z dnia 24.02.2021 r	Dokument obejmuje obszary, w ramach których konieczne jest uwzględnienie zmian klimatu. Niezbędna jest realizacja działań adaptacyjnych opartych na zasobach przyrody oraz istotna jest realizacja lokalnych działań adaptacyjnych. Wdrażane i realizowane Strategie adaptacji powinny prowadzić do uzyskiwania efektywnych rezultatów i bazować na najnowszych badaniach. Istotna jest też realizacja odpornej na zmiany klimatu infrastruktury, która ograniczy negatywne skutki klęsk żywiołowych.	W projekcie Programu zakłada się wsparcie projektów, które będą sprzyjały realizacji celu szczegółowego: 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. Przyjęty kierunek interwencji sprzyjać będzie przeciwdziałaniu negatywnym skutkom zachodzących zmian klimatu oraz prowadzić do lokalnych działań adaptacyjnych, co jest zgodne z założeniami Strategii.
4.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia, Bruksela, dnia 20.5.2020 r. COM(2020) 380 final	Wśród zadań wskazanych w dokumencie jest odbudowa zasobów przyrodniczych, ochrona przyrody. Głównymi zobowiązaniami dotyczącymi ochrony przyrody do roku 2030 są: <ul style="list-style-type: none"> – „Objęcie co najmniej 30 % unijnych obszarów lądowych i 30 % unijnych obszarów morskich ochroną prawną i wprowadzenie korytarzy ekologicznych w ramach realnej transeuropejskiej sieci Natura; – Ścisła ochrona co najmniej 1/3 unijnych obszarów chronionych, w tym wszystkich pozostałych w UE lasów pierwotnych i starodrzewów; – Skuteczne zarządzanie wszystkimi obszarami chronionymi, określenie jasnych celów i środków ochrony oraz ich odpowiednie monitorowanie”. 	W projekcie Programu, w ramach Priorytetu III (cel: 2(vii)), planuje się działania zwiększające potencjał przyrodniczy regionu przez działania bezpośrednio związane z ochroną zagrożonych wyginięciem oraz rzadkich gatunków i siedlisk przyrodniczych. Zakłada się wsparcie w zakresie m.in: <ul style="list-style-type: none"> – Działań ochronnych mających na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt; – Monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt jako element projektu ochrony bioróżnorodności; – Budowy, rozwoju ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich. np. banków genowych, ogrodów botanicznych oraz parków miejskich służących ochronie i zwiększaniu różnorodności biologicznej;

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<ul style="list-style-type: none"> – Zwalczania inwazyjnych gatunków flory i fauny, jako element projektu ochrony bioróżnorodności; – Rozbudowy i doposażenia ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt; – Przebudowy/remontu ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego; – Rozwoju infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska; – Opracowania / aktualizacji dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody; – Opracowania inwentaryzacji przyrodniczej obszaru realizacji projektu ochrony bioróżnorodności jako element projektu. <p>W projekcie Programu zakłada się realizację działań przyczyniających się do ochrony i zachowania środowiska przyrodniczego oraz wzrostu potencjału przyrodniczego, co jest spójne z założeniami Strategii.</p>
5.	Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment (European Commission 2013)	<p>Dokument stanowi wytyczne obejmujące zagadnienia dot. zmian klimatu i różnorodności biologicznej w wykonywanych strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko. Ważne jest by zagadnienia były uwzględniane na wczesnym etapie opracowania dokumentacji i analizowane przez cały proces oceny.</p> <p>Analizowany dokument powinien zachowywać spójność z wyznaczonymi celami strategicznymi dotyczącymi ograniczania zmian klimatu i utraty bioróżnorodności.</p>	<p>Zrealizowana Prognoza projektu Programu uwzględnia niniejsze wytyczne. W trakcie opracowania Prognozy przeanalizowano zagadnienia obejmujące zmian klimatu oraz różnorodność biologiczną (5.1.6., 5.1.9.).</p> <p>W Prognozie odniesiono się do prognozowanych zmian klimatu i wpływu na środowisko przyrodnicze oraz różnorodność biologiczną.</p> <p>Podczas oceny oddziaływania na środowisko naturalne, w tym na bioróżnorodność, florę i faunę oraz obszary chronione wykorzystano niniejsze Wytyczne.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powizań z ocenianym projektem Programu
6.	Technical guidance on the application of “do no significant harm” under the Recovery and Resilience Facility Regulation, Brussels, 12.2.2021 C(2021) 1054 final	Dokument stanowi wytyczne dotyczące stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania odporności. Określono co stanowi „poważne szkody” dla 6 celów środowiskowych oraz wskazano w jaki sposób należy stosować zasadę „nie czyń poważnych szkód”. Zgodnie z zapisami Wytycznych: „Oceny zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” nie należy zatem przeprowadzać na poziomie planu ani jego poszczególnych elementów, lecz na poziomie środków. Dotyczy to również środków, które uznaje się za stanowiące wkład w transformację ekologiczną, oraz wszystkich innych środków zawartych w planach odbudowy i zwiększania odporności”.	Niniejsze wytyczne będą uwzględniane na etapie dokonywania oceny projektu Programu pod kątem zasady DNSH, stanowiącej odrębny element zamówienia.
7.	Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania (2009)	Dokument stanowi podstawę realizacji krajowych strategii adaptacyjnych państw Unii Europejskiej. W dokumencie wskazane zostały priorytety polityki w aspekcie adaptacji do zmian klimatu. Podkreśla się potrzebę realizacji działań w następujących obszarach: zdrowie i polityka społeczna; różnorodność biologiczna, ekosystemy i gospodarka wodna; rolnictwo i leśnictwo; obszary przybrzeżne i morskie; infrastruktura. Celem planowanych działań jest osiągnięcie zdolności adaptacyjnych umożliwiających reagowanie na skutki zmian klimatu. Dokument określa ogólne ramy obejmujące ograniczenie wrażliwości na zmiany klimatu, nie wskazuje konkretnych działań.	W projekcie Programu, w ramach Priorytetu III (cel: 2(iv)), planuje się wsparcie działań w zakresie przystosowywania się do zmian klimatu. Planuje się realizację działań obejmujących: wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej; rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych; rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Dodatkowo w ramach Priorytetu

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>VI, planuje się działania, które mają służyć osiągnięciu wyznaczonego celu: rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.</p> <p>Przyjęty kierunek działań w projekcie Programu ograniczać będzie wrażliwość obszaru na zmiany klimatu oraz jest zgodny z założeniami analizowanego dokumentu.</p>
Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie krajowym			
8.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Strategia obejmuje cele i kierunki w zakresie rozwoju kraju w obrębie 4 płaszczyzn: społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej. W dokumencie określono cele szczegółowe obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – trwały wzrost gospodarczy, który bazuje na wiedzy, danych i doskonałości organizacyjnej; – rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; – skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. <p>Dodatkowo określono obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.</p> <p>Efektom realizacji dokumentu będzie „wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”.</p> <p>Projekt Strategii poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonana została Prognoza oddziaływania na środowisko. Wykonane w ramach Prognozy</p>	<p>W projekcie Programu wskazano cele i kierunki działań, które sprzyjać będą osiągnięciu wyznaczonych w SOR celów szczegółowych. Zwłaszcza realizacja celów określonych w ramach Priorytetu I, II, sprzyjać będzie osiągnięciu celu SOR obejmującego trwały wzrost gospodarczy bazujący na wiedzy, danych i doskonałości organizacyjnej oraz skuteczne państwo i instytucje służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</p> <p>Przyjęte kierunki działań w ramach Priorytetu VII, VIII, IX, X, XI sprzyjać będą osiągnięciu celu obejmującego rozwój społecznie wrażliwym i terytorialnie zrównoważonym.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		analizy nie wykazały znaczących wpływów negatywnych wynikających z realizacji proponowanych celów i kierunków interwencji, których nie udało się ograniczyć bądź zminimalizować na etapie wdrażania kolejnych dokumentów. Wdrożenie zapisów Strategii będzie pozytywnie wpływać na ludzi. W Prognozie wskazano, iż w przypadku: „obszarów wpływających na realizację SOR sytuacja jest bardziej skomplikowana, gdyż zidentyfikowano oddziaływania związane z bezpowrotnym negatywnym skutkiem, które są możliwe do zminimalizowania dopiero na etapie wdrażania kolejnych dokumentów wynikających z SOR lub na etapie projektowania konkretnych inwestycji wynikających z SOR” ¹ .	
9.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia wyznacza trzy cele, które mają służyć rozwojowi kraju, który ma być społecznie i terytorialnie zrównoważony. W dokumencie określono następujące cele: <ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; – Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; – Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Dokument obejmuje wyzwania do roku 2030 dotyczące m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – adaptacji do zmian klimatu oraz ograniczania zagrożeń dla środowiska, – ograniczenia negatywnych skutków procesów demograficznych, – wzrostu rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, 	Planowane wsparcie projektów w ramach wyznaczonych priorytetów projektu Programu wpisują się w wyznaczone cele i wyzwania przedstawione w Strategii. Przyjęte kierunki działań w projekcie Programu, w ramach Priorytetu III i IV poprzez wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami; wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz rozwoju zielonej infrastruktury, oraz ograniczaniu zanieczyszczeń, transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, sprzyjać będą osiągnięciu wyzwań zawartych w Strategii. Występuje również spójność pomiędzy założeniami Strategii a przyjętymi kierunkami działań w ramach Priorytetów: I, II, VII, VIII, IX, X, XI obejmujących rozwój i

¹ Prognoza oddziaływani na środowisko Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powizań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – poprawy produktywności i innowacyjności regionalnych w gospodarce, – rozwoju infrastruktury pozwalającej na wzrost konkurencyjności, atrakcyjności inwestycyjnej oraz warunki życia w regionach, – ograniczania nierówności terytorialnej i przestrzennej oraz zmniejszania sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych. 	<p>wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych, rozwój infrastruktury społecznej, zdrowotnej oraz wzrost umiejętności cyfrowych i poprawę kompetencji zawodowych oraz aktywizację zawodową, przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. Zarówno w Strategii jak i projekcie Programu zwraca się uwagę na potrzebę wzrostu innowacyjności i nakładu na rozwój działalności B+R oraz rozwój infrastruktury transportowej.</p>
10.	Strategia Produktywności 2030	<p>Celem Strategii jest zwiększenie produktywności w warunkach gospodarki neutralnej klimatycznie, o obiegu zamkniętym, opartej na danych. W Strategii sformułowano działania oraz cele szczegółowe w obrębie 7 obszarów:</p> <p>„Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzrost wydajności surowcowej gospodarki, – Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce; <p>Obszar II. Praca i kapitał ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie, – Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki; <p>Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych, – Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw; <p>Obszar IV. Organizacja i instytucje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych, – Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi; <p>Obszar V. Wiedza:</p>	<p>Planowane działania w ramach projektu Programu są częściowo powiązane z założeniami Strategii. Dotyczy to obszaru: I Zasoby naturalne w odniesieniu do gospodarki o obiegu zamkniętym (Priorytet III, cel szczegółowy: 2(vi)). Dodatkowo realizacja Priorytetu I i II będzie wspierać założenia Strategii, w zakresie obszaru I, z uwagi na wparcie przeprowadzenie transformacji technologicznej i GOZ w przedsiębiorstwach, transferu technologii i wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Planowane działania w zakresie Priorytetu IX, X będą wspierać założenia Strategii w obszarze II, natomiast zakładany kierunek interwencji w obrębie Priorytetu I i II będzie wspomagać obszar III, V Strategii.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce; <p>Obszar VI. Dane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych; <p>Obszar VII. Umiędzynarodowienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie, – Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce”. 	
11.	Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030	<p>W dokumencie wyznaczono kierunki interwencji do 2030 roku. Wskazany kierunek działań ma stworzyć warunki „dla prowadzenia działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli w celu zapewnienia spójnej i efektywnej realizacji polityki rozwojowej”. W Strategii wyznaczono cel główny: Sprawne i nowoczesne państwo służące obywatelom, środowisku i gospodarce oraz następujące cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Lepsze prawo; – Sprawne instytucje państwa; – Podniesienie sprawności realizacji zadań państwa poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych i zmianę sposobu działania stosownie do możliwości, jakie stwarza technologia; – Efektywne planowanie i wykorzystanie środków finansowych; – Zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego”. 	Realizacja działań zawartych w projekcie Programu, w ramach celu szczegółowego 1(ii) (Priorytet II), jest powiązana z celem: 3 Strategii, obejmujących rozwój rozwiązań cyfrowych. W ramach projektu Programu planuje się wsparcie działań dotyczących m.in. cyfryzacji sektora publicznego.
12.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS2030)	<p>W dokumencie zawarto cel główny obejmujący wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków oraz sformułowano trzy cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne (Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy 	Kierunek działań w ramach celu szczegółowego 4(vi) - Priorytet VII jest spójny z założeniami Strategii poprzez rozwój społeczno-gospodarczy kraju z uwzględnieniem sektora kultury.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>instytucji publicznych z obywatelami; Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej);</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich (Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze; Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury; Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury; Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę; Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą); – Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne (Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju; Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych; Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa)". 	
13.	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030	<p>Strategia wyznacza ramy dla działań interesariuszy w celu nabywania i rozwijania umiejętności. Zakłada się realizację działań w sześciu obszarach priorytetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „podnoszenie poziomu umiejętności kluczowych u dzieci, młodzieży i osób dorosłych; – rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności; – zwiększenie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności; – budowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności; – wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów współpracy i koordynacji międzyresortowej oraz międzysektorowej w zakresie rozwoju umiejętności; 	<p>Realizacja działań w ramach celu szczegółowego 4(f), 4(g), 4(e) - (Priorytet X) w zakresie edukacji, rozwijania umiejętności zawodowych wpisuje się w założenia celu: podnoszenie poziomu umiejętności kluczowych u dzieci, młodzieży i osób dorosłych, zwiększenie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności, wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów współpracy i koordynacji międzyresortowej oraz międzysektorowej w zakresie rozwoju umiejętności oraz wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności, Strategii.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności”. 	
14.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<p>Dokument wyznacza cel główny polegający na: „zwiększeniu dostępności transportowej kraju oraz poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym”, który powinien być osiągnięty poprzez realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> „budowa zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; zmiana w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego); poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe”. <p>Projekt dokumentu poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonano prognozę oddziaływania na środowisko². Zgodnie z zapisami Prognozy wynika, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> realizacja dokumentu przyczyni się do ograniczenia obciążania istniejącej sieci dróg (aktualnie drogi te stanowią zagrożenie dla zdrowia człowieka i przyrody); 	<p>W ramach celu: 2(viii), Priorytet V, celu: 3(ii), Priorytet VI zakłada się wsparcie działań m.in. z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakupu oraz modernizacji niskoemisyjnego taboru, trolejbusowego i autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą; Budowy, rozbudowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego; Inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększających ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych; Inwestycji (budowa, rozbudowa i przebudowa) obejmujących systemy ITS wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność; Przygotowania i aktualizacji Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez odpowiednie organy gmin lub umocowane do tego formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego; Inwestycji umożliwiających wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; Budowy obwodnic;

² Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku, Warszawa 2019 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – „zastosowanie działań minimalizujących w odpowiednim zakresie, uszczegółowionym po weryfikacji terenowej, zapewni skuteczne ograniczenie negatywnego oddziaływania”; – projekty muszą w jak najmniejszym stopniu szkodzić środowisku, natomiast sposób ich realizacji trzeba dokładnie przeanalizować na etapie wykonywania raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; – realizacja dokumentu sprzyjać będzie rozwojowi systemu transportu; <p>na etapie prac planistycznych należy dokładnie przeanalizować zidentyfikowane kolizje inwestycji z obszarami chronionymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Punktowych inwestycji zapewniających poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a także inwestycje zwiększające bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu; – Budowy infrastruktury ładowania/ tankowania samochodów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb, które będą sprzyjać osiągnięciu celu określonego w Strategii obejmującego ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko oraz w zakresie wspierania rozwoju niskoemisyjnych środków transportu, rozwoju transportu zbiorowego.
15.	Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości	<p>W dokumencie podkreśla się, iż unijny system transportu musi być odporny na przyszłe kryzysy, uzupełniony o infrastrukturę ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych. Wszystkie rodzaje transportu powinny być bardziej zrównoważone. Niezbędne jest wdrażanie działań umożliwiających zwiększenie wykorzystania zrównoważonych rodzajów transportu (w tym wzrost liczby korzystających z transportu publicznego, w tym kolei oraz aktywnych form przemieszczania).</p> <p>Niezbędna jest popularyzacja pojazdów mniej emisyjnych i bezemisyjnych oraz paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w zakresie transportu drogowego, powietrznego, kolejowego.</p>	<p>W ramach celu: 2(viii), Priorytet V, celu: 3(ii), Priorytet VI zakłada się wsparcie działań m.in. z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zakupu oraz modernizacji niskoemisyjnego taboru, trolejbusowego i autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą; – Budowy, rozbudowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego; – Inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększających ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych;

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<ul style="list-style-type: none"> – Inwestycji (budowa, rozbudowa i przebudowa) obejmujących systemy ITS wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność; – Przygotowania i aktualizacji Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez odpowiednie organy gmin lub umocowane do tego formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego; – Inwestycji umożliwiających wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; – Budowy obwodnic; – Punktowych inwestycji zapewniających poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a także inwestycje zwiększające bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu; – Budowy infrastruktury ładowania/ tankowania samochodów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb, które będą sprzyjać osiągnięciu założeń Strategii w zakresie wspierania rozwoju niskoemisyjnych środków transportu, rozwoju transportu zbiorowego.
16.	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności	W dokumencie skoncentrowano się na interwencjach prowadzących do pobudzenia gospodarki, inwestycji, wzrostu	Realizacja działań zawartych w projekcie Programu, w ramach celu szczegółowego 1(ii) (Priorytet II), jest

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>gospodarczego oraz zatrudnienia. Zakłada się realizację „reform i inwestycji w tych obszarach, które są najbardziej istotne z punktu widzenia konieczności odbudowy gospodarki po pandemii spowodowanej COVID-19, ale także w tych, które tworzą trwałe podwaliny pod budowę zdrowej gospodarki odpornej na kolejne wstrząsy”. Środki przeznaczone w formie grantów i pożyczek rozdysponowano dla pięciu elementów wskazywanych w dokumencie KPO:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Odporność i konkurencyjność gospodarki; – Zielona energia i zmniejszenie energochłonności; – Transformacja cyfrowa; – Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia; <p>Zielona, inteligentna mobilność.</p>	<p>powiązana z celem: 3 Strategii, obejmujących rozwój rozwiązań cyfrowych. W ramach projektu Programu planuje się wsparcie działań dotyczących m.in. cyfryzacji sektora publicznego.</p>
17.	Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (M. P. z 2021 poz. 264	<p>W dokumencie określono osiem celów szczegółowych wraz działaniami i projektami strategicznymi. Przyjęte założenia dokumentu mają umożliwić przeprowadzenie niskoemisyjnej transformacji energetycznej, opierającej się o trzy filary:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sprawiedliwa transformacja; – Zeroemisyjny system energetyczny; – Dobra jakość powietrza. <p>Określone cele szczegółowe obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych; – Rozbudowę infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; – Dywersyfikację dostaw i rozbudowę infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych; – Rozwój rynków energii; – Wdrożenie energetyki jądrowej; – Rozwój odnawialnych źródeł energii; 	<p>Przyjęty kierunek interwencji w ramach Priorytetu IV i V oraz celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych; – 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju; – 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej; <p>jest spójny z celami Polityki energetycznej Polski.</p> <p>Planowane kierunki interwencji dotyczące: zwiększenia efektywności energetycznej oraz wspierania zrównoważonej mobilności miejskiej, wytwarzania energii</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; – Poprawę efektywności energetycznej. <p>Projekt dokumentu poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowana została prognoza oddziaływania na środowisko. Wykonane analizy wskazują, iż wdrożenie zapisów dokumentu pozwoli na ograniczenie presji energetyki na środowisko oraz prowadzić będzie do poprawy stanu środowiska. Realizacja dokumentu sprzyjać będzie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Podkreślono również, że część przedsięwzięć wynikających z realizacji PEP2040 będzie negatywnie wpływać na niektóre elementy środowiska. Dlatego niezbędne będzie zastosowanie wskazań dot. minimalizacji, ograniczenia negatywnego oddziaływania.</p>	ze źródeł odnawialnych odpowiadają wyzwaniom zawartym w analizowanym dokumencie Polityki energetycznej Polski.
18.	Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Celem wyznaczonym w dokumencie Polityki ekologicznej Państwa 2030 (PEP 2030) jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju.</p> <p>W PEP 2030 określono cele szczegółowe, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; – łagodzenie zmian klimatu i adaptację do nich, zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. <p>Określone cele osiągnąć będą poprzez określone kierunki interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeciwdziałanie zmianom klimatu, – adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych, – zrównoważone gospodarowanie wodami obejmujące zapewnienie dostępu do czystej wody społeczeństwu i gospodarki, jak również osiągnięcie dobrego stanu wód; 	<p>Realizacji Priorytetu III, IV, V projektu Programu, poprzez wyznaczone kierunków działań, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenia efektywności energetycznej, – promowania odnawialnych źródeł energii, – wspierania przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, – wspierania dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, – wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, – wzmacniania ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz rozwoju zielonej infrastruktury, – wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej,

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – likwidacja bądź istotne zmniejszenie oddziaływania źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza; – zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu; – gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. <p>W PEP 2030 w odniesieniu do województwa lubelskiego wskazano, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – istnieje problem z rosnącą powierzchnią terenów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji; – pojawiają się przekroczenia dopuszczalnego 24-godzinnego poziomu PM₁₀ oraz dopuszczalnej liczby dni ze stężeniami przekraczającymi wartości dopuszczalne pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz związane z tym przekroczenia poziomu benzo(a)pirenu; – identyfikuje się niewystarczającą sieć kanalizacyjną; – występuje problem eutrofizacji wód powierzchniowych; – województwo ma jeden z niższych wskaźników lesistości. <p>Projekt dokumenty poddany był strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko w ramach której wykonano prognozę oddziaływania na środowisko.³ Zgodnie z zawartymi wnioskami w Prognozie, PEP2030 ma charakter prośrodowiskowy i nie zidentyfikowano działań, które mogłyby być źródłem znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000. PEP2030 zawiera cele i kierunki działań, które są spójne z krajowymi, międzynarodowymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi ochrony środowiska, ochrony przyrody i zdrowia ludzi.</p>	<p>jest zgodna z założeniami i celami PEP 2030. Przyjęty kierunek działań odpowiada na identyfikowane problemy, w tym określone dla analizowanego województwa lubelskiego w PEP 2030.</p>

³Prognoza oddziaływania na środowisko Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - Strategii Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej. DATAGIS.PL Technologie Geoinformacyjne, Warszawa, 2019 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
19.	Polityka klimatyczna Polski	Polska będąc stroną Konwencji Klimatycznej jest zobligowana do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Polska zgodnie z przyjętą Polityką Klimatyczną uczestniczy w międzynarodowych dążeniach na rzecz ochrony klimatu, redukcji emisji CO ₂ . Kraj zobowiązany jest do prowadzenia działań na rzecz ograniczenia emisyjności gospodarki.	W ramach Priorytetu IV i V projektu Programu, planuje się wsparcie działań służących obniżeniu emisyjności, poprawie efektywności energetycznej oraz rozwojowi OZE. W projekcie Programu planuje się realizację działań obejmujących: <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie efektywności energetycznej, – promowanie odnawialnych źródeł energii, – wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. Przyjęty kierunek działań sprzyjał będzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń i wpisywał w założenia Polityki klimatycznej.
20.	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030	Plan odnosi się do pięciu wymiarów unii energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> – obniżenie emisyjności, – bezpieczeństwo energetyczne, – efektywność energetyczna, – wewnętrzny rynek energii, – badania naukowe, innowacje i konkurencyjność. W dokumencie wyznaczono cele klimatyczno - energetyczne na lata 2021-2030 i dotyczą one m.in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału OZE, zwiększenia efektywności energetycznej. Zwraca się uwagę na występujący problem tzw. „niskiej emisji” powstającej z transportu lub indywidualnych źródeł ciepła. Identyfikuje się potrzebę rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej oraz potrzebę realizacji działań obejmujących adaptację do zmian klimatu.	W projekcie Programu, w ramach Priorytetu IV i V, planuje się realizację działań sprzyjających osiągnięciu celów wskazanych w Planie obejmujących obniżenie emisyjności, wzrost efektywności energetycznej oraz rozwój OZE. W projekcie Programu planuje się realizację działań obejmujących: <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie efektywności energetycznej, – promowanie odnawialnych źródeł energii, – wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. Dodatkowo w ramach Priorytetu III planuje się działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu w ramach celu 2(iv).

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powizań z ocenianym projektem Programu
21.	Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza	Polska zobowiązana jest do wypełnienia zapisów dyrektywy z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dyrektywa NEC). Dlatego wykonano Krajowy program ograniczania zanieczyszczeń powietrza, którego zadaniem jest zmniejszenie rocznych wielkości emisji substancji objętych krajowymi zobowiązaniami w zakresie redukcji emisji. Wdrożenie działań wynikających z polityk, planów, programów, aktów prawnych będzie sprzyjać osiągnięciu zamierzonego celu.	W ramach Priorytetu IV i V projektu Programu przewiduje się realizację działań sprzyjających redukcji emisji zanieczyszczeń. W projekcie Programu zakłada się realizację celów: 2(i), 2(ii), 2(viii), które są zbieżne z założeniami Programu.
22.	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022	W dokumencie podkreśla się, iż gospodarka odpadami, musi być spójna z hierarchią postępowania z odpadami i zasadą zanieczyszczający płaci. Plan wyznacza cele obejmujące m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie powstawaniu odpadów; – ograniczenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiska odpadów; – ograniczenie ilości składowanych odpadów; – osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu oraz przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych; – osiągnięcie odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów; – uzyskanie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych; – likwidację mogiłników, zawierających przeterminowane środki ochrony roślin i inne odpady niebezpieczne; – wzrost udziału odpadów poddawanych procesom odzysku. 	W ramach Priorytetu III, projektu Programu (cel: 2(vi)) planuje się wsparcie działań obejmujących gospodarkę odpadami. Zakładany kierunek interwencji obejmuje działania dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> – Infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych; – Infrastruktury do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów wraz z procesami przygotowania odpadów do ich odzysku; – Modernizacji istniejących instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych; – Projektów polegających na wsparciu instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych; – Projektów mających na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służących osiągnięciu założeń GOZ; – Projektów polegających na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>W Planie zwraca się uwagę na potrzebę realizacji działań obejmujących edukację ekologiczną, rozwój selektywnego zbierania odpadów.</p> <p>Projekt dokumentu poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonana została prognoza oddziaływania na środowisko. W Prognozie wskazano, iż wdrożenie dokumentu będzie pośrednio pozytywnie oddziaływać na stan zachowania różnorodności biologicznej, w wyniku zmniejszenia presji na środowisko. Ograniczenie presji na środowisko związane będzie ze: zmniejszeniem ilości wytwarzanych odpadów, zmniejszeniem wykorzystania zasobów środowiskowych i energii oraz wzrostem odzysku z surowców i energii z odpadów. Podkreślono potrzebę prawidłowego gospodarowania odpadami, mającego wpływ na poprawę jakości stanu powietrza, jakość wód i gleby, a w efekcie będzie pozytywnie oddziaływać na różnorodność biologiczną regionu i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów.⁴</p>	<p>przetwarzanie/wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wsparcia systemów doradztwa, mających na celu zwiększenie świadomości konsumentów, przedsiębiorców i podmiotów publicznych oraz zmianę ich zachowań i modeli biznesowych na zgodne z GOZ; – Działań informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym jako element projektu <p>Przyjęty w projekcie Programu kierunek działań jest spójny z celami i założeniami KPGO.</p>
23.	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych – projekt VI aktualizacji KPOŚK	<p>W Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) wraz z aktualizacjami znajduje się wykaz aglomeracji, które powinny zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Zadaniem KPOŚK oraz kolejnych aktualizacji jest zmniejszenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, prowadząc do ochrony środowiska wodnego i komponentów środowiska powiązanych z jakością i stanem wód. Projekt VI AKPOŚK poddany został procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonano prognozę oddziaływania na środowisko. W Prognozie sformułowano następujące wnioski, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „planowane w projekcie VI AKPOŚK działania przyczynią się do ograniczenia istniejących presji o charakterze 	<p>Projekt Programu w ramach Priorytetu III (cel: 2(v)) nawiązuje bezpośrednio do KPOŚK. Zakłada się wsparcie działań obejmujących: projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tyś. RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Zgodnie z zapisami projektu Programu: „Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków będzie KPOŚK zawierający listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.”</p>

⁴ Prognoza oddziaływania na środowisko KPGO 2020, Warszawa 2016 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>punktowym i rozproszonym do gleb oraz wód (w efekcie powstawania zbiorczych systemów);</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowane w projekcie VI AKPOŚK działania przyczynią się do ograniczenia oddziaływania punktowych źródeł (w efekcie likwidacji oczyszczalni ścieków, w tym niespełniających wymagań ochrony środowiska); – planowane w projekcie VI AKPOŚK działania przyczynią się poprawy jakości odprowadzanych ścieków do odbiorników (w efekcie modernizacji oczyszczalni); – planowane w projekcie VI AKPOŚK działania przyczynią się poprawy jakości powstających osadów ściekowych (w wyniku modernizacji w zakresie części osadowej oczyszczalni); – planowane w projekcie VI AKPOŚK działania przyczynią się zmniejszenia presji na obszary chronione, w tym na gatunki wodne i zależne od wód w wyniku ograniczenia ładunków biogenów, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz innych zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych ze ściekami (w efekcie realizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków⁵). 	
24.	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) są jednym z podstawowych dokumentów planistycznych, poddawanych, co 6 lat, przeglądowi i aktualizacji. Obecnie w obrębie województwa lubelskiego obowiązuje PGW na obszarze dorzecza Wisły, który został przyjęty w formie rozporządzenia Rady Ministrów 18 października 2016 r. PGW uwzględnia zestawy działań podstawowych i uzupełniających, które mają służyć poprawie lub utrzymaniu dobrego stanu wód, w tym również ekosystemów od	W projekcie Programu wskazano, iż w ramach Priorytetu III, cel: 2(iv): „dofinansowanie działań infrastrukturalnych związanych z poprawą małej retencji na terenie województwa lubelskiego będzie się opierało o założenia Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna. Wspierane będą projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód”. Zatem projekty będą

⁵ Prognoza oddziaływania na środowisko dla szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Gliwice, 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powizań z ocenianym projektem Programu
		<p>wód zależnych. Aktualne PGW opracowano w oparciu o zapisy uchylonej ustawy Prawo wodne⁶, która obejmowała sporządzenie Programu wodno-środowiskowego kraju (PWŚK), którego podsumowanie stanowi integralną część obowiązującego PGW. Opracowano aktualizację PGW (II aPGW), która obejmować będzie okres planistyczny, w ramach którego realizowany będzie projekt Programu. W II aPGW wskazano cele środowiskowe związane z osiągnięciem lub utrzymaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych; – co najmniej dobrego stanu wód podziemnych; – norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów od wód zależnych”.⁷ <p>Oraz zaproponowano zestawy działań obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „podstawowe” działania określone w art. 11 ust. 3 RDW, – działania „uzupełniające”, które mogą zostać przyjęte w celu osiągnięcia przez jcw celów środowiskowych, wskazane w art. 11 ust. 4 RDW⁸. <p>W ramach działań podstawowych zaproponowano: „katalog działań krajowych (ogólnokrajowy zakres realizacji działań dotyczących wszystkich jcw); katalog działań dla poszczególnych kategorii wód (zakres realizacji działań ograniczony do konkretnych jcw)”.</p>	<p>uwzględniać zapisy i wskazania PGW/ II aPGW dotyczące wyznaczonych celów środowiskowych.</p> <p>Ponadto w ramach projektu Programu (Priorytet III, cel: 2(v)), przewiduje się wsparcie projektów w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej, prowadzących do pozytywnego oddziaływania na stan ilościowy i jakościowy wód.</p>

⁶ ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121 z późn. zm.)

⁷Wersja niespecjalistyczna projektu II aPGW: <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow-aktualne-na-01.2022>

⁸ IIaPGW- <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow-aktualne-na-01.2022-r>.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Wśród działań dla poszczególnych kategorii wód⁹ zaproponowano działania obejmujące: gospodarkę ściekową, adaptację do zmian klimatu, poprawę warunków dla obszarów chronionych, poprawę warunków hydromorfologicznych rzek i potoków; zapewnienie ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków; realizację działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od warunków hydromorfologicznych; zapewnienie ciągłości biologicznej rzek i potoków.</p> <p>Dla projektu IIaPGW opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko¹⁰, zgodnie z którą projekt IIaPGW odnosi się do poszanowania ochrony środowiska, w tym ludzi. Wykonane analizy nie wykazały, by działania zaproponowane w IIaPGW stwarzały „wysokie prawdopodobieństwo wywołania konfliktów społecznych czy silnego oporu środowisk i organizacji ekologicznych, występujących w interesie ochrony obszarów szczególnie cennych przyrodniczo”. Ponadto wskazano, iż: „nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na jakikolwiek element środowiska poddawany ocenie w Prognozie, w tym w szczególności na obszary sieci Natura 2000.</p>	
25.	Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) opracowany został w 2020 r. na sześcioletni okres obowiązywania (2021-2027) i obejmuje działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy. Integralną częścią dokumentu jest katalog, zawierający szereg rozwiązań ograniczających skutki suszy. Dokument obejmuje również zestaw inwestycji dotyczących budowy, przebudowy, remontu urządzeń wodnych w celu m.in. zwiększenia retencji.	<p>Wśród wskazanych w projekcie Programu priorytetów, celów, typów projektów, niektóre dotyczą zbieżnych celów i działań, określonych w PPSS. Są to następujące elementy projektu Programu:</p> <p>Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu Cel szczegółowy: 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z</p>

⁹ IIaPGW - <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow-aktualne-na-01-2022> r. (obszar dorzecza Wisły)

¹⁰ Projekt Prognozy oddziaływania na środowisko projektu IIaPGW dla obszaru dorzecza Wisły; Warszawa, wrzesień 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Projekt PPSS zawiera działania, które skierowane są do różnych grup odbiorców i obejmują różne sektory gospodarki (rolnictwo, energetyka, przemysł, leśnictwo). Zaproponowano również szereg działań obejmujących edukację i promowanie oszczędnego gospodarowania wodą.</p> <p>Wykonana prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu PPSS obejmowała analizy wpływu planowanych działań (zawartych w katalogu), jak również oceny wpływu konkretnych inwestycji ukierunkowanych m.in. na zwiększenie retencji.</p>	<p>klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin; – Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych; – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; – Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu, – Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujmowania, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w sytuacji zmniejszenia dostępnej ilości wody lub obniżenia jakości wody, będących skutkiem suszy lub w sytuacji, gdy infrastruktura jest niewydolna w warunkach fal upałów lub suszy itp., dla których zapewniony jest odpowiedni sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r., dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych; –
26.	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	<p>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) stanowi dokument planistyczny przyjmowany w formie rozporządzenia Rady Ministrów. Obowiązujący PZRP dla obszaru dorzecza Wisły został ustanowiony Rozporządzeniem z dnia 18 października 2016 r.¹¹</p> <p>W PZRP wyznaczono trzy główne cele, uszczegółowione poprzez trzynaście celów szczegółowych¹²:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, – obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, 	<p>Wśród wskazanych w projekcie Programu priorytetów, celów, typów projektów, niektóre dotyczą zbieżnych celów i działań, określonych w PZRP dla obszaru dorzecza Wisły. Są to następujące elementy projektu:</p> <p>Cel szczegółowy: 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p>

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841)

¹² informacje dotyczące Planów zarządzania ryzykiem powodziowym: <https://wody.gov.pl/nasze-dzialania/plany-zarzadzania-ryzykiem-powodziowym> - aktualne na: 11.2021

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. <p>Wedle wymogów ustawy Prawo wodne i Dyrektywy Powodziowej prace nad PZRP poprzedzone były opracowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego.</p> <p>Działania zawarte w PZRP zostały podzielone na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – strategiczne (techniczne, nietechniczne) o najwyższym priorytecie; – buforowe o niższym priorytecie, rekomendowane do realizacji po wdrożeniu działań strategicznych bądź w przypadku braku możliwości wdrożenia działania strategicznego. <p>We wrześniu 2021 r. zostały zakończone konsultacje społeczne aktualizacji PZRP (aPZRP) oraz prognozy oddziaływania na środowisko dla tego dokumentów. Działania wynikające z dokumentu będą nadal ukierunkowane na zmniejszenie ryzyka powodziowego, w tym poprzez podejmowanie działań mających na celu zwiększenie retencji zlewni.</p>	<p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych, – rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, – wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin, – zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych; – opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027;

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<ul style="list-style-type: none"> – projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; – działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu. –
27.	Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030	<p>Na moment opracowania niniejszej Prognozy, Plan przeciwdziałania niedoborowi wody (PPNW) stanowi projekt dokumentu¹³ obejmujący obszar całego kraju. Głównym celem projektu PPNW, jest zapewnienie kompleksowego podejścia do zwiększenia retencji wodnej w Polsce, poprzez realizację następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazanie i realizację działań z zakresu budowy zintegrowanego systemu naturalnej i sztucznej retencji wodnej; – stworzenie warunków do zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych; – wzmocnienie świadomości społecznej w zakresie potrzeby retencjonowania i oszczędzania wody. <p>Należy wyjaśnić, że podczas opracowania projektu PPNW uwzględniono również wyniki analiz prowadzonych na potrzeby</p>	<p>Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu Cel szczegółowy: 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin,

¹³ projekt Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, czerwiec 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		opisywanego wcześniej projektu PPSS. Tym samym część inwestycji zawartych w projekcie PPSS, służących zwiększeniu retencji, została uwzględniona w projekcie PPNW.	<ul style="list-style-type: none"> – zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych; – opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; – projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; – działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu. –
28.	Program inwestycyjny w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody	Dokument został wykonany w związku z zapisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Celem Programu jest wskazanie działań i potrzeb inwestycyjnych wynikających z konieczności wypełnienia Dyrektywy	W projekcie Programu, w ramach Priorytetu III (cel: 2(v)) odniesiono się bezpośrednio do założeń Programu: „W zakresie zaopatrzenia w wodę priorytetem będzie ograniczanie strat wody oraz efektywne wykorzystanie

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184. Program obejmuje 14 obszarów, które mają wpływ na zapewnienie wymaganej jakości i bezpieczeństwa wody, m.in.: obszar zasilania, pobór wód – ujęcia, uzdatnianie wody, magazynowanie wody, sieć dystrybucji, infrastruktura IT, wiedza, monitorowanie jakości wody i chorób wodozależnych, systemy zarządzania ryzykiem, krajowa baza danych, dostęp do wody, wewnętrzne systemy wodociągowe. Projekt Programu podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowano prognozę oddziaływania na środowisko ¹⁴ . W Prognozie zapisano, że realizacja działań nietechnicznych będzie neutralnie wpływała na elementy środowiska, a realizacja działań technicznych może być przyczyną „wystąpienia niekorzystnego oddziaływania na większość lub wszystkie elementy środowiska”. W Prognozie wskazano „potencjalne najbardziej niekorzystne oddziaływania jakie mogą wystąpić podczas realizacji działań”. Zwrócono również uwagę, iż szczegółowa analiza skutków oddziaływania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko będzie zrealizowana na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.	istniejących zasobów wody pitnej. Tego typu projekty będą mogły być wspierane niezależnie od projektów ściekowych”.
29.	Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.- projekt	Niniejszy dokument jest kontynuacją Policy Paper dla ochrony zdrowia. Dokument obejmuje główne wyzwania w zakresie systemu zdrowia oraz wskazuje kierunki zmian. Kierunki interwencji obejmować będą: <ul style="list-style-type: none"> – „Rozwój profilaktyki, skuteczną promocję zdrowia i postaw prozdrowotnych; – Poprawę jakości, przyjazności i efektywności świadczonych usług zdrowotnych poprzez standaryzację i reorganizację opieki; 	W projekcie Programu w ramach celu szczegółowego 4(v) Priorytet VII, bezpośrednio nawiązuje się do dokumentu Zdrowa przyszłość i wskazuje: „do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z dokumentem „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”. Jak również w przypadku celu szczegółowego 4(k), 4(d) – Priorytet VIII, IX, gdzie wskazuje się, iż „Interwencja w obszarze zdrowia powinna być zgodna z dokumentem

¹⁴Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Kraków 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – Poprawę dostępności i efektywności opieki zdrowotnej poprzez rozwój i modernizację infrastruktury systemu ochrony zdrowia; – Wsparcie rozwoju kadr systemu ochrony zdrowia w kontekście dostosowania zasobów do zmieniających się potrzeb społeczeństwa; – Rozwój usług cyfrowych w publicznym systemie ochrony zdrowia; – Rozwój i upowszechnienie wykorzystania nowoczesnych i nowatorskich technologii w sektorze zdrowia”. 	<p>strategicznym „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r”.</p>
30.	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)	<p>Plan obejmuje priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które uwzględniają obszary wrażliwe na zmiany klimatu tj.: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, obszary górskie, strefy wybrzeża. W dokumencie wskazuje się również potrzebę realizacji działań, uwzględniających wrażliwość regionalną i lokalną specyfikę obszaru. Zaproponowane działania o charakterze horyzontalnym obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „edukację w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków, – monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz (w dalszej perspektywie) postępu we wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii/ planów adaptacyjnych, – planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji, – przygotowanie i wdrażanie zintegrowanych strategii / planów adaptacyjnych, – uwzględnianie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej (climate proofing)”. 	<p>W projekcie Programu planuje się wsparcie działań (cel: 2(iv) – Priorytet III), które są spójne z założeniami SPA2020. Zgodnie z założeniami SPA 2020 ważne jest uwzględnianie zmian klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej, wdrażanie planów adaptacyjnych oraz wspieranie projektów edukacyjnych w zakresie zmian klimatu i adaptacji do tych zmian. W projekcie Programu planuje się wsparcie działań w powyższym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cel: 2(iv) - Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; – cel: 2(iv) - Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			Ponadto planuje się działania w zakresie celu: 3(ii) (Priorytet VI) - rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej. Również inne typy projektów i planowane działania w projekcie Programu, planowane są z uwzględnieniem potrzeby adaptacji do zmian klimatu i ukierunkowane na zmniejszanie zmian klimatycznych i uciążliwości tych zmian.
Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie wojewódzkim			
31.	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030	<p>W dokumencie sformułowano 4 cele strategiczne oraz 18 celów operacyjnych.</p> <p>Cele strategiczne i operacyjne obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych; <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych, - Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne, - Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym, - Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych – Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych; <ul style="list-style-type: none"> - Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej, - Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych, - Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, - Ochrona walorów środowiska; – Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu; 	<p>Projekt Programu opracowywany był w oparciu o dokument Strategii i obejmuje działania w ramach poszczególnych priorytetów spójne z założeniami Strategii.</p> <p>Projekt Programu obejmuje kierunki działań zgodne z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii, w szczególności w zakresie „wzmocnienia powiązań układów funkcjonalnych, innowacyjnego rozwoju gospodarki opartej o zasoby i potencjały regionu oraz wzmocnienia kapitału społecznego”.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii, - Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, - Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej, - Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu; – Wzmacnianie kapitału społecznego; <ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie kapitału ludzkiego, - Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych, - Włączenie i integracja społeczna, - Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej, - Bezpieczeństwo publiczne, - Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania. <p>Projekt dokumentu podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonana została prognoza oddziaływania na środowisko. Zgodnie z zapisami w Prognozie wskazano, iż: „Rozwój województwa lubelskiego przedstawiony w Strategii w poszanowaniu zasad ochrony środowiska, wprowadzaniu działań minimalizujących rozpoznanych negatywnych oddziaływań oraz zwiększania roli środowiska przyrodniczego i jego znaczenia nie tylko przy realizacji poszczególnych inwestycji, ale również przy zwiększaniu świadomości mieszkańców województwa daje pełne podstawy do przyjęcia Projektu SRWL 2030¹⁵.”</p>	

¹⁵ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r., Lublin 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
32.	Program ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu	<p>Program został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza i poziomu docelowego B(a)P w województwie lubelskim.</p> <p>Wskazano działania do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego; – Wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane; – Przebudowa i modernizacja dróg; – Kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; – Monitorowanie realizacji Programu. <p>W Programie wskazano następujące kierunki działań naprawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW; – Wprowadzenie uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska ograniczającej stosowanie w indywidualnych systemach grzewczych paliw i urządzeń generujących wysokie emisje zanieczyszczeń do powietrza; – Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego; – Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza; – Zwiększenie udziału zieleni na terenach zurbanizowanych; – Prowadzenie edukacji ekologicznej; – Prowadzenie działań kontrolnych; – Przeprowadzenie działań zmierzających do przygotowania bazy budynków i źródeł ich ogrzewania – do realizacji na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. 	<p>W projekcie Programu planuje się wsparcie działań, które są zgodne z założeniami Programu.</p> <p>Planowane działania w ramach Priorytetu IV i V (cel: 2(i), 2(ii), 2(viii)) w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenia efektywności energetycznej, – promowania odnawialnych źródeł energii, – wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, <p>sprzyjać będą ograniczeniu źródeł emisji zanieczyszczeń a w efekcie prowadzić do poprawy jakości powietrza.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Dla projektu dokumentu została wykonana prognoza oddziaływania na środowisko¹⁶, zgodnie z którą wskazano, iż ograniczenie stężeń zanieczyszczeń wpłynie na zmniejszenie zachorowalności na choroby układu oddechowego. Realizowane działania przyczynią się do upłynnienia i wzrostu bezpieczeństwa ruchu, nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Mogą wystąpić potencjalne negatywne oddziaływania generowane głównie z uwagi na realizację inwestycji drogowych, sieci ciepłowniczych i gazowych, termomodernizacji i instalacji OZE.</p>	
33.	Program ochrony powietrza dla strefy Aglomeracja Lubelska ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu	<p>Program został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza i poziomu docelowego B(a)P na terenie strefy.</p> <p>Wskazano działania do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza w strefie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego; – Wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane; – Przebudowa i modernizacja dróg; – Kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; – Monitorowanie realizacji Programu. <p>W Programie wskazano następujące kierunki działań naprawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW; – Wprowadzenie uchwały, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska ograniczającej stosowanie w 	<p>W projekcie Programu planuje się wsparcie działań, które są zgodne z założeniami Programu.</p> <p>Planowane działania w ramach Priorytetu IV i V (cel: 2(i), 2(ii), 2(viii)) w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenia efektywności energetycznej, – promowania odnawialnych źródeł energii, – wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, <p>sprzyjać będą ograniczeniu źródeł emisji zanieczyszczeń a w efekcie prowadzić do poprawy jakości powietrza.</p>

¹⁶ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej, 2020 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>indywidualnych systemach grzewczych paliw i urządzeń generujących wysokie emisje zanieczyszczeń do powietrza;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego; – Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza; – Zwiększenie udziału zieleni na terenach zurbanizowanych; – Prowadzenie edukacji ekologicznej; – Prowadzenie działań kontrolnych; – Przeprowadzenie działań zmierzających do przygotowania bazy budynków i źródeł ich ogrzewania – do realizacji na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. <p>Dla projektu dokumentu została wykonana prognoza oddziaływania na środowisko¹⁷, zgodnie z którą wskazano, iż ograniczenie stężeń zanieczyszczeń wpłynie na zmniejszenie zachorowalności na choroby układu oddechowego. Realizowane działania przyczynią się do upłynnienia i wzrostu bezpieczeństwa ruchu, nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Mogą wystąpić potencjalne negatywne oddziaływania generowane głównie z uwagi na realizację inwestycji drogowych, sieci ciepłowniczych i gazowych, termomodernizacji i instalacji OZE.</p>	
34.	Plan Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2022 wraz z aktualizacją	<p>W dokumencie PGOWL wskazano cele główne obejmujące m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie ilości powstających odpadów; – Zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi; – Planowanie systemów zagospodarowania odpadów wedle hierarchii sposobów postępowania z odpadami; 	<p>Planowany kierunek działań w ramach projektu Programu, w ramach Priorytetu III (cel: 2(vi)) jest zgodny z założeniami PGOWL.</p> <p>Zakładana interwencja w projekcie Programu ukierunkowana jest na wsparcie wdrażania racjonalnego gospodarowania odpadami ze szczególnym uwzględnieniem hierarchii postępowania z odpadami.</p>

¹⁷ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracja Lubelska, 2020 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie wysokiej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów; – Ograniczenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów; – Zwiększenie udziału odzysku, zwłaszcza recyklingu; – Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych; – Ograniczenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które kierowane są na składowiska odpadów; – Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia; – Redukcja liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych. <p>Wskazano również cele dla poszczególnych rodzajów odpadów tj.: oleje odpadowe, zużyte opony, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady opakowaniowe, pojazdy wycofane z eksploatacji, odpady medyczne i weterynaryjne, odpady zawierające PCB, odpady zawierające azbest, przeterminowane środki ochrony roślin wraz z opakowaniami, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury budownictwa, komunalne osady ściekowe, odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne, odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin.</p> <p>Projekt PGOWL podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonano prognozę oddziaływania na</p>	<p>Planowane wsparcie obejmować będzie działania z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych; – Infrastruktury do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów wraz z procesami przygotowania odpadów do ich odzysku; – Modernizacji istniejących instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych; – Projektów polegających na wsparciu instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych; – Projektów mających na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ; – Projektów polegających na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty; – Wsparcia systemów doradztwa, mających na celu zwiększenie świadomości konsumentów, przedsiębiorców i podmiotów publicznych oraz zmianę ich zachowań i modeli biznesowych na zgodne z GOZ; – Działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym jako element projektu. <p>Przyjęty kierunek działań wpisuje się w cele i kierunki działań wskazane w PGOWL.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		środowisko ¹⁸ . Zgodnie z zapisami Prognozy: „realizacja WPGO doprowadzi gospodarkę odpadami na terenie województwa lubelskiego do pełnej zgodności z przepisami Unii Europejskiej, a zwłaszcza dyrektywy w sprawie składowania odpadów, w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy oraz prawa polskiego”. Realizacja PGOWL przyczyni się m.in. do zapobiegania powstawaniu odpadów i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, odzysku materiałów z odpadów, minimalizacji ilości odpadów wytwarzanych i deponowanych na składowisku odpadów komunalnych.	W projekcie Programu wskazuje się, iż: „Wsparcie działań musi być zgodne z zamierzonym sposobem gospodarowania odpadami uwzględnionym w Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego”.
35.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego	<p>W Planie określono cele i zasady zagospodarowania przestrzennego województwa. Dla obszaru środowisko przyrodnicze wyznaczono cele główne obejmujące m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnym uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń; – Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu; – Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego”. <p>W odniesieniu do obszaru środowisko kulturowe określono cel główny dotyczący:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Wzmacniania tożsamości kulturowej regionu przez ochronę i pielęgnację zasobów kulturowych oraz ich wzbogacanie walorami współczesnymi”. <p>W odniesieniu do obszaru energetyka określono cel główny dotyczący:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego województwa”. <p>W odniesieniu do obszaru transport określono cel główny obejmujący:</p>	<p>W projekcie Programu, w ramach Priorytetu III, IV, V i VI planuje się realizację działań obejmujących obszary wskazywane w Planie i interwencję w zakresie poprawy walorów krajobrazowych, walorów środowiska przyrodniczego, ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska, poprawy efektywności energetycznej oraz dostępności komunikacyjnej regionu.</p> <p>Wsparcie działań w zakresie Priorytetu VII (cel: 4(vi)) wpisuje się w założenia PZPWM, poprzez m.in. prace konserwatorskie, prace restauratorskie, dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków oraz projekty z zakresu ochrony dziedzictwa niematerialnego; nowych produktów w dziedzinie kultury.</p>

¹⁸ Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022, 2016 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> – „Poprawę dostępności komunikacyjnej regionu”. <p>Dla projektu Planu wykonana została prognoza oddziaływania na środowisko¹⁹, w ramach której wskazano, iż:” projekt PZPWL odpowiada na wszystkie „ekologiczne obszary celowe”. Ponadto podkreślono, iż przyjęte w dokumencie rozwiązania nie będą źródłem znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.</p>	
36.	Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020-2023, z perspektywą do roku 2027	<p>Celem głównym Programu jest „dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami”.</p> <p>W dokumencie zaproponowano cele w odniesieniu do poszczególnych obszarów interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ochrona klimatu i jakości powietrza (P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu); – Zagrożenia hałasem (ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie lubelskim); – Pola elektromagnetyczne (PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi); – Gospodarowanie wodami (GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych; GW.II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą); – Gospodarka wodno-ściekowa (GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej); – Zasoby geologiczne (ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi); 	<p>W ramach projektu Programu, w obrębie Priorytetu III, IV, V planuje się wsparcie działań w zakresie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – inwestycji w zakresie małej retencji wodnej w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin; – zrównoważonego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych; – porządkowania gospodarki wodno- kanalizacyjnej; – transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej; – zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej; – wzrostu efektywności energetycznej;

¹⁹ Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, 2015 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> Gleby (GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu); Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego); Zasoby przyrodnicze (ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej; ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej; ZP.III. Zwiększanie lesistości); Zagrożenia poważnymi awariami (PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków). <p>Projekt Programu podlegał ocenie strategicznej. W ramach wykonanej Prognozy²⁰ wskazano, iż większość zaplanowanych działań będzie pozytywnie oddziaływała na środowisko. Działania te bezpośrednio wpłyną na poprawę jakości środowiska. Część z działań (w zakresie termomodernizacji budynków, infrastruktury liniowej, instalacji OZE, budowy ścieżek rowerowych, budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych, infrastruktury przeciwpowodziowej infrastruktury dotyczącej gospodarki odpadami) obciążona jest możliwym negatywnym oddziaływaniem, przy czym działania te nie powinny powodować degradacji istniejących ekosystemów. Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów, rozbudowa/przebudowa PSZOK, rozbudowa/budowa instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych mogą być źródłem potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> działań ochronnych mających na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt; opracowania / aktualizacji dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody; opracowania inwentaryzacji przyrodniczej obszaru realizacji projektu ochrony bioróżnorodności jako element projektu; remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą, promocji OZE. <p>Założone cele i kierunki działań projektu Programu są spójne i wspomagają osiągnięcie celów (P.I.; GW.I.; GW.II.; GWS.I.; GL.I.; GO.I., ZP.I.) Programu.</p>

²⁰ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027, Lublin 2019 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
37.	Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 r.) (projekt)	<p>Zadaniem Programu jest „wsparcie w skutecznym planowaniu inwestycji związanych z transportem na terenie województwa, które są zgodne i spójne z głównymi celami polityki finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027”.</p> <p>Przeprowadzona analiza kryterialna pozwoliła na wyodrębnienie 25 projektów, które zostały wykazane w dokumencie w ramach listy podstawowej stanowiącej załącznik nr 1 do Programu. Projekty obejmują budowę obwodnic, rozbudowę dróg, przebudowę i rozbudowę ulicy oraz zakup i modernizację taboru kolejowego.</p> <p>Projekt Programu podlegał procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonano prognozę²¹, zgodnie z którą: „Nie zidentyfikowano żadnej inwestycji drogowej, która byłaby nieakceptowana pod względem oddziaływania na środowisko przyrodnicze, a w szczególności na obszary Natura 2000”. Inwestycje nie kolidują bezpośrednio z rezerwatami przyrody i parkami narodowymi. Ponadto wskazuje się, iż szczegółowe analizy powinny być przeprowadzone na etapie przygotowywania poszczególnych inwestycji.</p>	<p>W ramach celu: 2(viii), Priorytet V, celu: 3(ii), Priorytet VI zakłada się wsparcie działań m.in. z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowy, rozbudowy i przebudowy infrastruktury transportu publicznego; – Zakupu oraz modernizacji niskoemisyjnego taboru trolejbusowego i autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą; – Inwestycji umożliwiających wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; – budowy obwodnic; – Inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększające ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych; – Inwestycji w infrastrukturę kolejową, <p>które są powiązane z zapisami Programu, obejmującego wykaz projektów dotyczących m.in. budowy obwodnic, rozbudowy dróg, inwestycji w infrastrukturę kolejową.</p>

²¹ Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku)